

1960'DAN GÜNÜMÜZE KONYA'DA YEREL GAZETECİLİK

Bünyamin AYHAN*
Adem DEMİRSOY**

ÖZET

Bu çalışma Türk basınının kırılma noktalarından biri olan 1960'dan bugüne Konya yerel basını hakkında bilgi vermeyi amaçlamaktadır. Ulusal basının aksine yerel basın yapılanma ve içerik olarak oldukça zayıf ve geridir. Aynı zamanda yerel basın ülkenin içinde bulunduğu demokratik gelişmişlik düzeyi ile doğrudan ilintilidir. Diğer taraftan ulusal ve küresel basın araştırmalarının yanında yerel basın hakkında özellikle belirlenmiş ve tarihsel kökenleri geçmişe dayalı çalışmalar oldukça azdır. Özellikle basının 1960'lı yıllara kadar geçirdiği evreler üzerine yapılan çalışmalar genel bir yaklaşım içerisinde ele alınarak mikro düzeyde incelemeler bulunmamakta, bundan sonraki süreçte ise yerel basının geçirdiği evreler üzerinde yeterince durulmamaktadır. Araştırmada, Konya örnekleminde yola çıkarak yerel basının içinde bulunduğu durum tarihsel bir bakış açısıyla ele alınmak istenmektedir. Konya yerel basını, aynı zamanda diğer yerel basınların bir örneği durumundadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Basın, Konya

ABSTRACT

The aim of this study is to overview the local press of Konya since 1960, a date which is considered a historical breaking point. In contrast to the national press, the local press is fairly poor and backward in aspects of structure and content. Besides, the local press is directly related with the democratic development level of the whole country. Beyond the studies about the national and the global press, specific and historical approaches to the local press are quite rare. Although there are historical studies studying the pre-1960 era in more general approaches and without a specific micro-level subject in focus; the development process after this date was not yet able to attract the attention it deserved. The aim of this study was to overview the situation of the local press in a historical context, on the example of the Konya press. The local press of Konya is considered as a typical sample of mainstream local press in Turkey.

Keywords: Local Press, Konya

GİRİŞ

Anadolu'da yerel basının örgütlenişi ve kurumsallaşması Meşrutiyet dönemine kadar gider. Daha önce resmi vilayet gazeteleri ile İstanbul dışında gazetecilik yapılsa da 1908'de sansürün kalkmasıyla birlikte Anadolu kentlerinde siyasal içerikli olmak üzere gazeteler yayınlanmaya başlamıştır. Tirajları düşük olan bu gazetelerde, genellikle aydınlar, öğretmenler ve gençler çalışmışlardır. Bu gazetelerin etkileri de yazar ve dağıtım ağı olarak yerel kalmıştır (Varlık 1999:105).

Siyasal bilinçlenme ile gazetecilik arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Toplumda siyasal bilinçlenme artıkça gazete sahipliği ve okuyucu oranı o kadar artmıştır. İttihat ve Terakki ile Hürriyet İtilaf Fırkası arasındaki farklılıklar ve çatışmaların ye bulduğu alanların biri de gazeteler olmuştur.

* Arş Görevlisi .Dr. Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi

** Uzman, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi

Yerel basın asıl gücünü, Mütareke döneminden başlayarak Milli Mücadele döneminde bulmuştur. Söyleyecek sözü olan herkesin gazete çıkardığı Mütareke Dönemi'ni (Bozdağ 1992:151) takip eden Milli Mücadele Dönemi'nde yerel basın ulusal basının yapması gerekenleri yerel olarak yapmaya çalışmıştır. Halkın örgütlenmesi olan kongrelerden çıkan kararlardan biride bir gazete sahibi olmak veya mevcut gazetelerin milli mücadele lehine yayın yapmasını sağlamaktır. Erzurum Kongresi'nde kongre kararları ve kongre kararların uygulanması için *Albayrak* gazetesine yapılan destek ve koyulan kurallar, Sivas Kongresi'nden sonra *İrade-i Milliye* gazetesinin çıkması bunlara örnek teşkil ederler (Ayhan 2005).

Milli Mücadele Dönemi yerel basınında öne çıkan illerin başında Konya gelir. Batı cephesine olan yakınlık ve köklü geçmişiyle *Babalık* ve sonradan Konya'ya yerleşerek askerlerin desteğinde çıkan *Öğüt* gazetesi olağanüstü durum yaşayan topluma yayınlarıyla destek olmuşlar ve Milli Mücadele lehine kamuoyu oluşturmuşlardır (Güz 1991; Ayhan 2005).

Milli Mücadele kazanıldıktan sonra ortada ağırlıklı olarak iki başlıklı bir basın kalmıştır. Bu güçlü teknolojik ve bilgi birikimiyle İstanbul basını ve yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti Ankara ve onun desteklediği basındır. Başlangıçta Ankara basını, İstanbul'da hakimiyetini kuramamıştır. Ordular İzmir'e girdikten sonra Ankara'da çıkmakta olan gazeteler kapanmaya başlamış, İstanbul gazeteleri Ankara'ya gelmeye başlamışlardır. İstanbul gazeteleri Ankara'da temsilcilikler açmaya başlamışlar, buradaki gazeteciler ise temsilcilikler almışlardır (Şapolya 1969:204). Milli Mücadele ile başlayan işgal edilmeyen yerlerde gelişerek halkı bilinçlendirmeye çalışan yerel basın tahtını tekrar İstanbul'a bırakmıştır.

Türk gazeteciliğinin, tam hürriyet içerisinde geçirdiği zamanlardan biride Cumhuriyet'in İlanı'ndan İstanbul İstiklal Mahkemesi'nin kuruluşuna kadar süreçtir. Ankara Hükümeti'nin siyasal sisteminin adını koyarken karşılaştığı hilafet konusu üzerine kurulan mahkeme aynı zamanda gazetecilere bir göz dağı olmuştur. Böylece Anadolu'da basının hiçbir zaman kuralsız ve kendi başına bırakılmayacağı hissettirilmiştir (Güz 1991:98-111; Kabacalı 1990:111; Şapolya 1969:220) . İstiklal Mahkemesi'ni, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve doğuda Şeyh Said isyanları takip etmiştir. Hem fırka denemesinde hem de Şeyh Said isyanında basın ciddi yaralar almıştır. Muhafif gözüken basının üzerine gidilmiş, iktidar tarafından sürekli olarak baskı altında tutulmuşlar, İstanbul basınının bazı yazarları doğu da İstiklal Mahkemeleri'ne çıkarılacak kadar ileri gidilmiştir (Güz 1991; Kabacalı 1990):

Anadolu'da basını etkileyen bir başka gelişme ise 1928 harf inkılabıdır. Özellikle bu durum, yerel basını ulusal basına göre daha fazla etkilemiştir. Zaten okuyucu ve diğer desteklerle yaşam savaşı veren basın, teknik nedenler ve okuyucunun hazır olmaması nedeniyle yok olma sürecine girmiştir. Sadece devletin desteğinde çıkan ve yeterli sermaye birikimine sahip kişilerin gazeteleri ayakta kalabilmişlerdir.

1930'lu yılların başında Serbest Fırkanın kurulması etkin bir muhalefet aracı olarak Anadolu'da basının tekrar yaygınlık kazanmasına neden olmuş, ancak bu

durumda çok uzun sürmemiştir. Basın organları arasında iktidar ile muhalifler arasında hakaretlere varan tartışmalar çıkması, Partinin kapatılması ve Menemen Olayı basının üzerine tekrar gidilmesine neden olmuştur. 1931'de çıkarılan matbuat kanunu ile bütün muhalefet susturulmuştur (Güz 1993: 1-5; Fırat :1995:162).

Bu devirden sonra gazetecilik, inkılapların kökleşmesi için resmi ideolojinin araçlarından biri haline gelmiştir. Özellikle Türk Ocakları'nın kapatılarak yerine açılan halkevleri ile toplumsal dönüşüm yerel olarak yapılmak istenmiştir. Halkevlerinin çıkardığı dergiler ve CHP'nin desteğinde çıkan gazeteler, resmi söylemin toplumun alt katmanlarına inmesini sağlamıştır. Ankara'da çıkan *Ülke*, diğer halkevleri dergilerinin öncülüğünü yapmıştır (Güz 1995: 18-19; Fırat 162). Bu süreç Milli Mücadele dönemi *Hakimiyet-i Milliye* gazetesinin diğer gazetelerin öncülüğünü yapmasını çağrıştırmaktadır (Ayhan 2005:180-181).

Halkevleri ile gelişen durum 1950'de Demokrat Parti'nin iktidara gelmesi ile son bulmuştur. DP, iktidara gelir gelmez yaptığı ilk icraatlardan biri olarak halkevleri ve dergilerini kapatmıştır. DP ile birlikte Anadolu'da yeni bir yerel gazetecilik furyası başlamıştır. Çok partili siyasal hayata geçilmesi ve siyasal partilerin Anadolu'da örgütlenmesi basında da kamplaşmalar ve gelişmeleri beraberinde getirmiştir. Aynen II. Meşrutiyet'in başında olduğu gibi bir çok gazete yayınlanmıştır. DP'li gazetelerin yoğunlukta olduğu yerel basın iktidar tarafından da desteklenmiştir. Kütüphane arşivlerinde bu konuda oldukça fazla örnek bulunmaktadır. Her il veya ilçede demokrat, öz demokrat kimliği alan gazeteler çıkmaya başlamıştır (Koyukan 1995:167).

DP döneminde bir taraftan gazetelere destek verilirken, bir taraftan da gazetecilere çeşitli cezalar verilmiştir. DP döneminde 2324 basın mensubu hakkında tahkikat yapıldığı gibi 818 gazetecide çeşitli cezalar almıştır (Şapolya 1969:271).

DP iktidarının 27 Mayıs 1960 tarihinde askerler tarafından iktidardan uzaklaştırılarak yöneticiler Yassıada'ya gönderilmesiyle Türk toplumsal tarihinde yeni bir dönem başlamıştır. 1960'da ihtilali devlet hizmetlerinden basının indirimli şekilde yararlanmasını ve Basın İlan Kurumu'nun kurulmasıyla resmi ilanları, belirli ölçülerde ve eşit olarak dağıtacak kurumsallaşmayı da beraberinde getirmiştir. Aynı zamanda 1961 anayasası toplumda üniversite ve basına özerklik tanımış (Alemdar 1981:116-117) , bunların sayesinde toplumsal dönüşümün sağlayıcısı olarak bu iki kurum işlevde bulunmuşlardır. Ulusal basının yanında resmi ilanlarla birlikte basın ciddi olarak ekonomik bir desteğe kavuşmuş, böylece resmi ilan alacak kadar dayanabilen gazete batmaktan kurtulmuştur.

Bu yıllar Anadolu'da basının patlama yaptığı yıllar olmuştur. 1964 verilerine göre 66 il ve 138 ilçede, 322 günlük ve 205 haftalık gazete yayınlanmaktadır. Sadece Ankara'da günlük 34 gazete yayınlanmaktadır (Koyukan 1995:169). Yerel olanakların merkezi iktidarın yanında artmaya başlaması ve İstanbul'da eskiyen teknolojinin yerel basına transferi bu dönemde gerçekleşmiştir. Böylece yere basına yeniden bir hareketlenme gelmiş, yerel siyaset, yerel tarih tefrikaları ve sanat sayfaları yerel basının ürün çeşitliliğine katkıda bulunmuştur (Fırat 1995:163).

1960'lı yıllar haberleşme araçlarının yeniden düzenlendiği ve yeni bir yaklaşımla ele alındığı haberleşme araçlarının sorunlarına değinildiği dönemlerdendir. Yeni düzenlemeyle birlikte basında kısıtlayıcı bir takım kanunlar ortadan kaldırıldığı gibi basında kendi kendini denetlemesi için özdenetim mekanizması işletilmeye başlamıştır (Demir 2004:148).

Ancak basının geniş hürriyetleri çok geçmeden yeni askeri hareketla durdurulmuştur. 1971 muhtırası ile birlikte özerkleşen kurumların başında olan TRT, haberleşme sistemi ve bağımsız toplumsal gelişmeye katkıda bulunacak araçlar tekrar devletin siyasal egemenliği altına girmiştir (Alemdar1981:118).

70'li yıllar Anadolu basınının çöktüğü yıllar olmuştur. İstanbul basınının Anadolu'da örgütlenmesini tamamlaması, renkli fotoğraflı yayınlarını artırarak okuyucuyu çekmesi, üstelik yerel baskılar yapacak durumda olması yerel basının işlevlerinin yön değişimine neden olmuştur. Yerel basın yerel aydınlar tarafından halkın dönüşümünü sağlayan araçlar değil, İstanbul'un güdümünde ve yerel siyaset ağlarının aracı olma yönünde yaşadığı süreçleri daha da çok yaşamaya başlamıştır (Fırat 1995:163).

Sıkıyönetimin ilan edilişiyile birlikte bir çok gazete ve gazeteci yine sorun yaşamıştır. Ancak 80'e kadar geçen bu sürede pek çok dava açılmasına rağmen hapishanelerde çok sayıda gazeteci ve yazarın konulmamış olmasıdır. Bu davalar 12 Eylül 1980'den sonra mahkumiyetle sonuçlanmıştır (Kabacalı 1990:209).

80'den sonra Türk toplumu yeni bir sürece daha dahil olmuştur. Bu süreç liberal ekonominin tüm devlet ve bireyler tarafından benimsenmesi ve gündelik hayatta yer bulmasıdır. Bu dönüşüm her alanı etkilediği gibi yerel basını da etkilemiştir. Bu durumu Bali, tarz-ı hayattan life style geçiş olarak tanımlar. Artık yeni seçkinler, yeni mekanlar, yeni yaşam tarzları ve yeni üretim ve tüketim kalıpları vardır (Bali 2002).

Doksanlı yıllarda basın sektöründe tekelleşme hakim olmaya başlamış, gazeteci patronun yerine işadamı patron kimliği geçmiştir. Ulusal basın Bab-ı Ali'den İkitelliye, medya plazalara taşınmıştır (Bali 2005:205).

90'lı yıllar Türkiye'de yayınlanmakta olan gazetelerin % 46'sının 1980'den sonra kurulmuş olması dikkat çekicidir (Koyukan 1995:170). Bu olgu bize yerel basının 80 sonrası yeniden yapılanmaya gittiğini göstermektedir.

1. YEREL BASIN VE SORUNLARI

Yerel basın merkez-çevre ilişkisinde çevreyi temsil eden ve çevrede yayın yapan araçlardır. Bu anlamda yerel basın demek, yerel unsurları ve yerel sorunları ortaya çıkaran, yerel sorunlar karşısında halkı bilgilendiren, bilinçlendiren ve kamuoyu oluşturan araçlardır (Sözen 2004:109). Yerel basın ulusal basına malzeme sağlayan, doğrudan halkla iç içe yaşadığı için bölgeye önem veren kuruluşlardır (Vural 1996-1065).

Yerel medya çalışmaları, aynı zamanda bir çok sorunu barındırmaktadır; bunların başında yerel medya hakkında istatistik olarak net bilgiler bulunmamaktadır, tam sayılar bilinmediği için tahmine dayalı bilgilere başvurulmakta, bu da çalışmalarda güvenilirlik sorunu yaşanmasına neden olmaktadır. Diğer bir sorun ise yerel medyayı sayısal olarak betimlemenin

1960'dan Günümüze Konya'da Yerel Gazetecilik

güçlüğü yanında bulunabilen yazılı kaynağın sayısının da az ve yeterli olmamasıdır (Tokgöz 2001:8).

Yerel medyanın sorunları ele alındığından bunların başında teknoloji gelir. Teknolojiyi gazetelerin mizanpajı takip eder. Diğer taraftan gazetelerin kaynak ve haber sorunu bulunmaktadır. Haberler yanı başında olmasına rağmen istenilen şekilde haberlerden yararlanılamamakta ve yazılan haberlere yorumlar yapıp okuyucuya sunulamamaktadır (Sözen 2004:111-112). Ünal (1996:1074) bunların yanında haber almayı ön plana çıkarır. Eğitim sorunu yaşayan yerel basında haber alma sorunu da bulunmaktadır

Tokgöz (2001:31-33) ise yerel basının ana sorunlarından biri olarak yerel basının İstanbul basınına eklenmiş olmasını gösterir. Yerel basın, İstanbul basının mikro modelidir. Diğer taraftan yerel basının bu şekilde olması ülkenin sosyo-ekonomik ve siyasal süreçleriyle ilintilidir. Yerel medyanın alternatif medya olabilmesi için yerel olarak alternatif söylem oluşturabilmesi, alternatif örgütlenmelerle mümkündür. Ancak bu durum ülkenin şartlarıyla mümkün gözükmemektedir.

Yerel basının bir diğer sorunu ise halk tarafından yeterince ilgi görmemesidir. Okuyucu ulusal basının renkli ve kaliteli baskıya sahip aynı zamanda haber açısından daha yoğun olan bir gazeteyi yerel basına tercih etmektedir (Faraç 1999:27). Bunun birçok nedeni olabilir. Bunların başında küreselleşen bir dünyada yerel olguların ne şekilde yer alacağı basını etkileyen öğelerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Birde buna ulusal basının ek olarak yerel sayfalar çıkarması yerel basına olan ilgiyi iyice azaltmaktadır.

Gazete çalışanları açısından basın sektörü ulusal ve yerel basın fark edemeyecek kadar kötü ve zor şartlara sahiptirler. Sendikasızlık, sigortasız çalışma, ücret dengesizlikleri gibi çalışanlar arasında derin uçurumlar bulunmaktadır. Kamu adına çalıştığını iddia eden bu kurumların, çalıştırdığı bireylerin çıkarlarını koruyacak ve savunacak durumda olmaması oldukça düşündürücüdür.

Yerel gazeteler, aynı zamanda dağıtım sorunu yaşamaktadırlar. Yayınlandıkları ilde dahi ulusal yayın dağıtım sistemine dahil olmak zorundadırlar. Veya abone sistemiyle elden dağıtım yapmak zorunda kalmaktadırlar. Dağıtım örgütlenmesi profesyonel çalışmayan, yerel gazeteler okuyucuya zamanında ulaşamamakta, ulaşacak dahi olsa bu sefer de haberin güncelliği kaybolmaktadır. Birde buna internet haberciliğinin hızının eklenmesi yerel gazeteleri, haber ve dağıtım ağı açısından oldukça zor durumda bırakmaktadır.

Günümüzde yerel gazetelerin çoğunluğu can çekmektedir. Bazıları yalnızca resmi ilan almak için çıkmaktadır. Yerel gazeteleri çıkaranların büyük bölümünün asıl işi matbaacılıktır. Gazetecilik bunların ikincil işidir. Hatta gazeteci kimliği bunların iş takipçiliği ve diğer işlerini örtmek için kullanılmaktadır. Gazetelerin çoğunluğunun bir yayın politikası bulunmadığı gibi bir haber anlayışı ve haber takip olayları da bulunmamaktadır. Gazetelerin dili oldukça kötü ve haber veriş stillerinde bozukluklar bulunmaktadır. Hatta yerel

gazetelerin çoğunlu haberlerini ulusal televizyon ve gazetelerden alıntılararak yapmaktadır.

Kayacan'ın (1996:412) ifadesiyle yerel basın üç temel sorunu gözükmektedir. Bunlardan birincisi ahlaki sorun, ikincisi ekonomik sorun, üçüncüsü ise makine ve teçhizat sorunudur. Bu üç sorun yerel basının gelişimini etkilediği gibi okuyucunun gazetelere bakış açısında etkili olmaktadır.

2. KONYA'DA YEREL GAZETECİLİK

En çok yerel gazetenin yayınlandığı kentler arasında olan Konya'da ilk matbaa, Konya Valisi Burdurlu Ahmet Tevfik Paşa zamanında *Vilayet Matbaası* (1869-1933) ismiyle 1869 yılında kurulmuştur (Arabacı, 2002a:118, Koçabaşoğlu, Birinci 1995:105; Güldağ, 2003:2; Önder 1949:6) Aynı yıl 2 Kasım 1869 tarihinde Vilayet Matbaasında basılan *Konya* gazetesiyle başlayan Konya basını 135 yıllık yaşamıyla, Anadolu basın tarihinde önemli bir yer tutmaktadır.

Konya yerel basını asıl gelişmesini II. Meşrutiyet dönemi yapmıştır. Diğer bölgelerde olduğu gibi yayın bolluğu yaşayan Konya'da 11 gazetede ve 8 dergi yayınlamıştır. Bu yayınların genel özelliği bu dönemin basınının genel karakter olan amatörce yapılan faaliyetler olarak görülebilir. Bu gazetelerin biri hariç diğerlerinin ömrü çok kısa olmuştur (Varlık 1981:54). Daha sonraki süreçte Birinci Dünya Savaşı'nın getirdiği soysa-ekonomik ve siyasal sorunlar Konya'da yayınlanmakta olan gazeteleri de etkilemiştir.

Meşrutiyetten sonra Konya basını en gelişmiş dönemini, Milli Mücadele Dönemi ve hemen sonrasındaki kısa dönemde yaşamıştır. Bunun temel nedenlerinden biri Konya'nın bir sürgün yeri olması ve aydınların gazetelere olan katkısıdır. Ayrıca güvenli bölge olarak bilinen Konya'ya dışarıdan gelen gazeteciler de basının gelişimine katkıda bulunmuşlardır (Arabacı, Küçükbeziçi 2000:148). Kurtuluş Savaşı'nın başlaması ile birlikte Anadolu'daki bölgelerin stratejik konumlarının değişmesi toplumsal yapı ve basını da etkilemiştir. Konya'nın Batı Cephesi'ne olan yakınlığı ve bazı askeri imalathanelerin burada olması Konya'nın önemini bir kat daha artırmıştır.

Kurtuluş Savaşı sırasında askerler tarafında desteklenen ve Batı Cephesi lehine büyük yararlılıklar gösteren *Babalık* ve *Öğüt* gazetelerinin de yayınlandığı bu dönem, Konya yerel basınının altın çağı olmuştur. Konya basınından *Öğüt*'ün kapatılması olayına, Osmanlı Devleti, İngilizler, İtalyanlar ve Heyet-i Temsiliye adına Mustafa Kemal Paşa'nın ilgilendiği görülmektedir. Yerel bir gazete, devletler arası siyasal mücadelenin yapıldığı bir alan olmuştur (Ayhan 2005:190-196).

Cumhuriyetin ilanından 1949'a kadar 13 adet gazete çıkmıştır. Bunlardan Zaman gazetesi ismiyle iki gazete farklı tarihlerde yayınlamıştır (Önder 1949:28-44). Bunların arasında dikkat çeken bu günde yayın hayatına devam eden Yeni Konya ve yayın hayatına iyi başlayıp daha sonra kapanan Ekekon gazeteleridir. Ancak Babalık gazetesi Meşrutiyet'ten bu tarafa yayınlanan bir gazete olarak 1950 yılına kadar Konya'nın amiral gemisi durumundadır. Ekokon gazetesi de Babalık yayın kadrosundan ayrılan yazarlar tarafından 1935 oluşturulur. 1950'ye

1960'dan Günümüze Konya'da Yerel Gazetecilik

kadar yayınlanan gazete bu yılda kapanır (Arabacı, Küçükbezirci 2000:151). Bu dönem ayrıca yukarıda değinildiği halkevleri hakimiyetinin olduğu bir dönemdir. Basın hayatının yönlendiricisi halkevleri ve tek parti ideolojisidir.

1950 yılı tüm Türkiye'de olduğu gibi Konya basını için yeni bir dönemdir. Küçükbezirci bu dönemi Konya basının üçüncü basın dalgası olarak tanımlar. 50'li yıllar Ekekon gazetesi ve Konya dergisinden ayrılarak Yeni Konya ve Yeni Meram gazetelerini çıkarılması yeni bir gazetecilik anlayışı ortaya çıkarmıştır. Bu dönem de aynı zamanda Selçuk gazetesi, Mengene ve Akyokuş gazetesi de bayrak yarışına katılan gazeteler olarak görülmektedir (Arabacı, Küçükbezirci 2000:151). 1958 'de ise bu gazetelere gençlerin başını çektiği Öz Demokrat gazetesi dahil olur. Bu gazeteler demokrat parti dönemi Konya basınının ileri gelenleridir. Bu dönem aynı zamanda değişiklikleriyle Konya Postası çıkarılmaya başlanır.

60' yılların ortasında Türkiye'de ilk olarak 5 gazete bir araya gelerek bir gazete çıkarmaya çalışmışlardır. Bu gazete çıkarma girişimi 30 Eylül 1966 tarihinde başyazarların gazetelerinde yarın birleşip tek bir gazete çıkaracağız durusuyla halka ilan edilir. Bu gazeteler Şehir Postası, Yeni Meram, Yeni Konya, Sabah ve Işık gazeteleridir. Ancak Işık gazetesi birleşmeye katılamamış çünkü kapanmıştır. Amaç İstanbul gazeteleri ayarında bir gazete çıkarmak Konya'nın gözü ve kulağı olmaktır. Diğer gazeteler Yeni Konya ismi altında yayın yapmaya başlamışlardır (Arabacı, Küçükbezirci 2000:156). Konya'da bir daha bu kuvvette gazete çıkmaz denilirken bu birleşmeden istenilen sonuç alınmamıştır. Gazetelerin birleşmesi 3 Şubat 1969'a kadar devam etmiştir (Demirsoy, 2003:21-22; Arabacı Küçükbezirci, 2000). Birlikteliğin amacını Göladağ (2003:2), personel, kağıt ve işgücü masraflarından tasarruf olarak nitelendirmektedir. Bu Konya basını için bir ilk olmuş, böyle bir deneme (1985 yılında gerçekleşen ve 3 ay gibi kısa bir süre sonra ayrılıkla sonuçlanan *Konya Postası* ile *Anadolu'da Bugün* gazeteleri birleşmesini saymaz isek) bir daha gerçekleşmemiştir (Demirsoy 2003). Birleşik gazetelerde fikir uyuşmazlığı olduğu gibi gazetede istenilen tirajda yakalanamamıştır (Arabacı, Küçükbezirci 2000:157).

1968'de ise Konya'da Anadolu'da Hamle gazetesi yayın hayatına girmiştir. Bugün Konya'da yerel gazetelerin kökenini 60'lı yılların gazeteciliği oluşturmaktadır. 1950'li yıllardan önce yayınlanan hiçbir yerel basın organı bugün Konya'da yayınlanmamaktadır

İlk dönem Konya basınının en önemli özelliklerinden birisi de çalışanlarının büyük çoğunluğunun öğretmen kökenli oluşları ve bu işi amatör bir uğraş olarak yerine getirmeleridir. Köşe yazarlarının büyük çoğunluğu bu işten bir gelir elde etmezler. Gazetelerin sütunlarını, yerel ve ulusal sorunlar hakkındaki görüşlerini kamuoyuna duyuracakları bir platform olarak görürler. Çoğunluğu öğretmen olduğu için (az sayıda da olsa doktor, avukat ve ilahiyatçılarda köşelerde yerlerini almaktadır) çok yer dolaşma imkanı bulduklarından yerel ve ulusal sorunlar üzerine çokça kafa yoran parasal açıdan amatör, ürün açısından da profesyonel gazetecilerdir. İmkan buldukta yerel gazetelerin günlük yayınlanma geleneği 1960'lı yılların ortasına kadar devam etmiştir. (Demirsoy, 2003:33-34).

Türk basın tarihinde önemli gazetelerin yayımlandığı bir il Konya’da bugün günlük 7 gazete yayınlanmaktadır. Bunlar *Yeni Konya*, *Yeni Meram*, *Merhaba*, *Konya Postası*, *Anadolu Manşet*, *Hakimiyet* ve *Memleket* gazeteleridir.

Bugün yayın hayatını sürdüren günlük ve haftalık 10 gazete dışında geçtiğimiz yıl yayın hayatına tekrar merhaba diyen ama ikinci yayın hayatı kısa süren *Konya’nın Sesi* gazetesi araştırmamızın konusu olacaktır.

Kamu kuruluş ve kurumları tarafından faaliyetlerin duyurulması amacıyla yayınlanan gazeteler ile dergiler araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Diğer taraftan kütüphane arşivlerinde düzenli çıkmayan gazetelerin arşivlenmemesi ve bunun nedeni olarak ise ciltlenme sorununun gösterilmesi düzensiz çıkan gazeteler konusunda sorunlar çıkarmıştır. Dergilerin araştırma dışında tutulmasının nedeni ise günümüzde düzenli aralıklarda çıkan bir derginin olmayışıdır.

3. KONYA’DA 1960’DAN GÜNÜMÜZE YEREL GAZETELER GÜNLÜK GAZETELER

3.1. YENİ KONYA GAZETESİ

1 Haziran 1949 tarihinde M. Naci Gücüyener tarafından kurulmuştur. Halen yayın hayatını sürdüren en eski gazetedir. Gazetenin ilk sayılarında, Mehmet Önder, Celaleddin Kışmır, Ramiz Arda, Sofu Tuğrul, A. Rıdvan Bülbül, Feyzi Halıcı, Sabit Günbay, Namık Ayas, A. Metin Berberoğlu, Mithat Şakir Altan, M. Muhlis Koner, Haluk Tekmen, İbrahim Aczi Kendi, M. Şakir Ülkütaşır, Hulki Amil Keymen, Adil Gücüyener, Suad Abanazır, Selçuk Es, Afif Evren gibi Konya basınında önemli bir yer edinmiş isimlere rastlanır. Bugün Konya’da basın ve kültür alanında çalışmalarını sürdüren üçüncü kuşak yazarlar arasında gösterebileceğimiz Seyit Küçükbezirci, N. Yalçın Dikilitaş, Necati Büyükkalkan, İbrahim Sur, Haşmet Öyken, Hüseyin Oğuz, Uğur Özteke, Ali Sakal gibi isimlerde *Yeni Konya’nın* ortamında yetişen isimlerden bir kaçıdır.

İlk çıktığı dönem 5 kuruştan satılan ve küçük boy 4 sayfa olarak yayınlanan gazete, daha sonra 3 kere (1 Haziran 1950, 23 Ağustos 1960 ve 1 Ocak 1961 tarihlerinde) daha boyutlarını değiştirmiştir. 1 Ocak 1961 tarihinden itibaren bugünkü boyutlarında çıkmaya başlamıştır.

Yeni Konya’nın ilk sayısında yer alan ve “*Basına Katılırken*” üst başlığıyla yayınlanan yazıda gazetenin amacı konusunda şu bilgiler verilmektedir:

“Fikir ve kültür tarihi gerçekten zengin olan Konya’nın medeni hüviyet ve vechesine lâyık, ileri anlayışlı ve kuvvetli bir basına olan ihtiyacını duymamak imkânsızdır. İşte biz, duyulan o büyük ihtiyacın samimi ve sade bir ifadesi, mahsulü olmak idrâk ve haysiyetle çıkmaya başlıyoruz.

Yeni Konya, hadiseler, şu veya bu partinin, şu veya bu ideolojinin zaviyesinden bakmayacak, görüşlerinde ve yorumlarında dosdoğru ve objektif kalmaya çalışacaktır. Yeni cereyanlar ortasında bunu başarmanın pek kolay bir iş olmadığını bilmiyor değiliz. Vazîfemiz ağır ve nazîktir. Fakat memleketin kalkınma davasında Konya’nın hissesine düşen hamleyi aklı selimi ve temiz hislerin emrinde, şuurla yaptıkça, bizmetimizin müessir ve müsmir olacağına inanıyoruz.

Çıkışımız sırf bu inanç ve idrâkin cesareti, adımdır.

1960'dan Günümüze Konya'da Yerel Gazetecilik

Fikri, içtimai ve bilhassa iktisadi bakımlardan kalkınmasını istediğimiz Konya'nın ana davalarını sık sık bahis mevzuu etmeğe, tablil ve teşribe gayret edeceğiz. Ciddi bir memleket gazetesinin meşgul olması lâzım gelen ilk belli başlı ve hayırlı vazifenin de bu olduğuna kanıız.

Sütunlarımızda şahsi kaprislerin, gelip geçici, zaman öldürücü beveslerin eseri, kokusu bulunmayacak, ileri bir zihniyetin müsbet fikir ve düşüncelerin mahsulleri yer alacaktır.

Şu şeklimiz ve hüviyetimizle tam ve mükemmel bir gazete olduğumuz iddiasında değiliz. Noksanlarımız elbette vardır. Fakat her geçecek yeni bir günün, göreceğimiz alâkanın da inşimamıyla biz daha iyiye götüreceğine, mükemmele yaklaştıracığını sanıyoruz. Öyle ümit ediyoruz ki, bu ilerleyiş ve hesaplı çalışma, (Konya'da günlük gazete yaşayamaz) yolunda basıl olan karamsarlığa, zamanla iyimserliğe çevirecek, diğer arkadaşlarımızın da ümit ve cesaretlerini arttıracaktır (YK, 1949:1)."

48 yıllık Gücüyener ailesi hakimiyeti 1 Ocak 1997 tarihinde gazetenin Hüseyin Oğuz tarafından devralınmasıyla birlikte son buldu. Gazete 1 Mayıs 1998- 31 Aralık 2001 tarihleri arasında Endüstri Holding'in bünyesinde yayın hayatına devam etti. 1 Ocak 2002-9 Ağustos 2002 tarihleri arasındaki yayınına ara veren gazete o tarihten bu yana Hüseyin Oğuz tarafından tekrar yayınlanmaya başlandı. Son dönemde gazetede ismine rastlanan yazarlar: Hüseyin Oğuz, İbrahim İpbüker, Erhan Dargeçit, Mustafa Azıloğlu, Ömer Özdemir, Mehmet Tezer ve Abdülhamit Tekmen (Süper Spor gazetesinin ek olarak verilmeye başlamasından sonra *Maksimum Futbol* adlı köşesinden okurlarıyla buluşmaya başladı).

Gazete 2005 yılında ekler vermeye başladı. 1 Şubat 2005' den itibaren Salı günleri haftalık Süper Spor, 19 Şubat 2005'den itibaren de Cumartesi günleri haftalık otomotiv eki okurlarıyla buluştu.

3.2.YENİ MERAM GAZETESİ

28 Ağustos 1950 tarihinde Ülkü Basımevi sahibi Ahmet Bahçivan (Takva) tarafından yayınlanmaya başlanmıştır. İlk yazı işleri müdürü Muhittin Güzelkılıç'tır. Hulki Amil Keymen, Mustafa Ataman, Nihat Kışnişçi, Tacettin Öney, Mustafa Bahçivan sonraki yazı işleri müdürleri arasındadır.

Küçükbezirci'ye göre *Yeni Meram*, *Babalık*, *Ekekon* ve *Yeni Konya* gibi bir ekol gazetedir (1999:47). 1966 yılında gerçekleşen birleşmeye katılmış, 3 Ocak 1969 tarihinden itibaren tekrar *Yeni Meram* adıyla çıkmaya başlamıştır. Yayına geçişini *Yeni Konya*'da 1 ve 2 Şubat 1969 tarihlerinde verdiği yarım sayfa ilânla "Beklenen gün yaklaştı, Milliyetçi ve Memleketçi *Yeni Meram* gazetesi 3 Şubat 1969 pazartesi günü günlük olarak yayınlanıyor" şeklinde okurlarına duyurmuştur (YK, 1 Şubat 1969:3).

Yazı kadrosunda, Taceddin Öney, Muammer Obuz, M. Nedim Güntel, Edip Yılmaz, Arif Bilge, Mahmut Sural, Mahir İba, Ali İhsan Tuna, Mustafa Ataman, Ali Rıdvan Bülbül, Seyit Küçükbezirci, Hulki Amil Keymen, İbrahim Sur, Zafer Varol, Ethem Öyken, Sabit Horasan, Ali Rıza Taban, M. Tahir Sakman, Dursun Seyis, Orhan Berk, Tuncer Mengüç, Cihat Yazıcı, Muammer , Necati Eldek, Birol Akgün gibi pek çok gazeteci yer almıştır.

Gazete ilk sayısında, “İşte Hak ve Halkın gazetesi Yeni Meram” başlıklı yazısında amaçlarını şöyle duyurmuştur:

“Büyük iddialarımız yok. Halkın dediği olmuş, hak yerini bulmuştur. Diktatörlük idaresinin sindiği yerden bu memleketin hakiki sahiplerinin sesi ve demokrasi güneşi yükselmiş, fazilet gururun yerini almıştır.

Vazifesini yapmış olmanın üstün şuurun içinde “Kurtarıcı millet”, yolunu aydınlatan ve hak mefhumu içinde hakikati çizen bir organa muhtaçtır. Bu organ, işte bu gazete Yeni Meram’dır.

Yeni Meram, Konya’nın diğer dört gazetesi arasında, yukarıda işaret ettiğimiz gibi çalışmak arzusunda. Hizmet yolunda ilk ve son hedef müstakil Türkiye ideal demokrasidir.

Demokrat Partiyi mevcut program ve prensipler içinde gayelerimizi işaret eden bir ülkü yoldaşı telâkki ediyoruz. Yolumuza her şeyin üstünde memleket ve demokrasi umdesinin büyülediği çığrıdan devam edeceğiz. İşte meramımız budur.”

Gazetenin yönetimi bugün Mustafa Bahçivan yanında oğulları Tayfun ve Tufan tarafından yürütülmektedir.

3.3.TÜRKİYE’DE YARIN GAZETESİ (MERHABA GAZETESİ)

20 Ağustos 1969 tarihinde Şükrü Tanrıkulu tarafından *Türkiye’de Yarın* adıyla kuruldu. İlk yayınlandığı zaman sahibi Şerife Tanrıkulu, Genel Yayın Müdürü Ziya Tanrıkulu ve Ali Güneri, yazı işleri müdürleri Aydın Özsoy, Ali Denizkuşları, Rifat Saatçi, Celalettin Boyalı’dır. en sonda Ali Güneri’dir. İlk sayılarında yer alan yazarları arasında, Ziya Tanrıkulu, Necdet Akbay, Kemal Selçuker, M. Şakir Arıtan, Selçuk Es, Müberra İmral Önal, İsmet Akbaş, Pervasız Şahin, H. Hüseyin Varol, Ahmet Şeref Ceran ve Adnan Serdar gibi isimleri sayılabilir.

Çıkış tarihindeki fiyatı 25 kuruş olan gazete, 3 Kasım 1969’a kadar küçük boy, 6 sayfa, 64.sayısından itibaren de büyük boy 4 sayfa olarak yayınlanmıştır.

Gazetenin “*Yarın’dan Okuyuculara*” başlıklı başyazısında amaçları şöyle sıralanmıştır.

“Konya’da yayın yapan 5 gazetenin satışının tek bir İstanbul gazetesinin satışından daha az olduğunu söylersek, bu 5 gazetenin kemiyet bakımından bir miktar ifade etmesine rağmen, keyfiyet noktasından sadece bir “Hiç” olduğunu ifade etmiş olmaz mıyız?

... Bu şebirde mevcut 4 gazetenin dışında yeni bir gazetenin varlığına ihtiyaç olduğuna inanıyoruz. Bu arada bizlerin inandığımız davalarımızla birlikte en adice ihanete uğraması, bu gazetenin çıkışını çabuklaştırmıştır. Hedef sadece şahıslarımız olsaydı, elbette susardık, ama elinde hançerle kalkan eller bizim naciş sırtlarımıza değil de, Anadolu Müslümanının sırtını hedef aldığı için bu ellerle onların “riyakar” (mahalli ifadeyle) “yılıştık” sahiplerinden bu ihanetlerinin hesabını sormak için sesimizi duyurmak istedik. Zaman bunları daha açıkça söylättirecektir bizlere...

Dün geçmiş tarih olmuş, sadece bir ibret vesikası. Bugün ise dün ekilen tohumun mahsullerini topluyoruz. Bir dönüm tarladan kaç kile buğday alacağımız artık besbelli olmuş. Bu demektir ki, daha çok mahsul için yapacak hiçbir işimiz kalmamış.

Yarın ise idealimizdir, ümidimizdir. Fert olarak ta, toplum olarak ta ufukta beliren “Yarınlar” için çalışıyor, çabalıyoruz. Hedefimiz ise rekor bir mahsul elde edebilmektir.

1960'dan Günümüze Konya'da Yerel Gazetecilik

Bugün millet olarak, mazlum, me'yuz ve mükedderiz. Buna rağmen Müslüman me'yuz olma. Felsefemiz, yarınlarımız için ebedü ümit kaynağımızdır.

İşte bunun için gazetenin adını Yarın koyduk.

Türk milleti için, bütün Müslümanlar için ve bütün insanlık için gerçek kudretin sahibinden mutluluklar dileriz...

Yeniden buluşmak üzere... YARIN “

Gazete, 15 Mart 1991 tarihli 6588'nci sayısından itibaren *Merhaba* adını almıştır. *Merhaba* adını aldıktan sonra bugüne kadar olan dönemde sahibi ise Ali Güneri'dir. 15 Mart 1991'den bu yana Yazı İşleri Müdürlüklerinde sırasıyla Ebubekir Sarı, Mustafa Arslan, Mustafa Balkan ve Ahmet Turan'ın isimleri görülmektedir. *Merhaba* adını aldığı günkü nüshasında yazı işleri müdürü Ebubekir Sarı'nın imzayla yayınlanan yazıda “Gelecek günlerde yepyeni şeyler olacak, olaylar *Merhaba*'da gündeme gelecek. *Merhaba*'da yorumlar farklı, olaylar canlı, haberler doğru olacak. İşte bütün bunlar için *Merhaba*” cümlelerine yer verilmiştir (SARI, 1991:1).

Gazetede imzası görülen yazarlar arasında Behçet Büyükgökmen, Ebubekir Sarı, Süleyman Yeğenler, Mehmet Ali Aslangil, Mustafa Arslan, Ahmet Efe, Veyis Ersöz, Nail Bülbül, Hasan Hüseyin Korucu, Recep Çınar, Kazım Öztürk, Ahmet Turan, Ahmet Aka, Ali Sait Öge, Çetin Oranlı, Ahmet Güldağ, Mehmet Emin Parlaktürk, Adem Seleş, Nuri Baş, Seher Aydın, Mustafa Sinan Ümit, Mehmet Ali Uz, İbrahim Dıvarcı, İhsan Kayseri, Kerem Işkan, Ali Sarı, Fahrettin Alishar, Hüzeyme Yeşim Koçak, Mustafa Barangül, Hülya Korkmaz, Salih Elyesa Şerif Alizade gibi isimler yer alır.

Gazetenin künyesinde sahip olarak, kuruluş tarihi olan 20 Ağustos 2004 tarihinden itibaren Mustafa Arslan'ın ismi geçmektedir.

3.4.KONYA POSTASI GAZETESİ

Durmuş Alagöz tarafından 5 Kasım 1973 tarihinden itibaren çıkarılmaya başlanmıştır. Künyede, 29 Ocak-17 Mart 1987 tarihleri arasında gazetenin sahibi olarak İsmail Çapar ismi görülürken bu tarihten sonra, gazetenin yayıncılığı sırasıyla Süleyman Alagöz, Mustafa Alagöz ve Erdal Kara tarafından üstlenilmiştir. Gazetenin yazı işleri müdürleri arasında İbrahim Sur, Osman Nuri Bengi, Orhan Samur, Sefa Özdemir, Ahmet Eser dikkati çeker. Yazarlarından bazıları: Mustafa Ataman, Mevlüt Büyükkara, Orhan Samur, Mustafa Sinan Ümit, Erol Sunat, Şenyurt Özbay, Ahmet Eser, Uğur Özteke, Mehmet Ali Uz, Hasan Hüseyin Kara, Oktay Sarı, Mehmet Kelle, Ali Erbaş, Nazım Peker, Yılmaz Ermiş'dur.

3.5.YENİ GAZETE (HAKİMİYET GAZETESİ)

Celaleddin Boyalı ile Yusuf Gürbüz tarafından 2 Ağustos 1997 tarihinden itibaren yayınlanmaya başlamıştır. Tüm gazetelerde görülen gazetenin çıkış amacını açıklayan yazı bu gazetede yer almamıştır. Sadece “*Merhaba*” başlıklı yazıda Yalçın Dikilitaş şunları kaleme almıştır:

“Yarın hayatına merhaba diyen bir gazetenin ilk sayısına yazı yazmak. Değişik bir duygu.. değişik bir beyecan...

Otuzdört yıl önce, Rıdvan Bülbül Hoca'nın Sabah gazetesine ilk yazılarımı yazdığım günleri düşünüyorum da... Aynı acabalar şekilleniyor beynimde...

Okuyucu denilen o büyük topluluğun huzuruna çıkmak, beraberinde bir yağın heyecan getiriyor...

Neyse bundan böyle beraber olacağız...

Beğenecek ya da beğenmeyecek, sevecek ya da kızacaksınız...

Ama, öyle inanıyorum ki, bir çok güzelliği paylaşacağız sizlerle...

Bir arada, peşinen, sürç-i lisan ederse affola, diyelim

Ve de dökülsün etektekiler..."

Gazetenin adı 9 Ağustos 2002 tarihinden itibaren *Hakimiyet* olarak değiştirilmiştir. Gazetede bugüne kadar ismine rastlanan yazarlar arasında, Yalçın Dikilitaş, Zeki Oğuz, Seyit Küçükbezirci, Edip Yörükoğlu, İbrahim Sur, Sefa Odabaşı, Yusuf Duru, Ahmet Tapu, Abdullah Soyer, Mehmet Ali Köseoğlu, Duran Çetin, İsmail Özkan, Mustafa Gümüş, Kazım Öztürk, M. Remzi Samancı, Veyis Ersöz, Mustafa Karaçelebi, Lütfi Ayhan, Ali Işık, Musa Kirazgiller, Abdullah Harmancı, Mustafa Çelik, Abdüllatif Erdoğan, Mustafa Özyurt, İsmail Özkan, Muammer Yorulmaz, İrfan Şeker, Duran Çetin gibi basın, kültür ve sanat dünyasının tanıdığı isimleri sayabiliriz. Ayrıca Mürsel İ. Kaya'nın Bizim Aile ve Mehmet Serdar'ın Filozof Nuri adlı çizgi dizi bölümleri de gazetede dikkat çeken bölümlerdir.

2004 yılı sonlarından itibaren İş Rehberi adıyla günlük bir ek yayınlamaya başlayan gazetede 2005 yılı mart ayından itibaren Mevlüt İlkaya'nın birinci sayfadaki "Günün Karikatürleri" adlı köşesinde karikatürlerine yer verilmiştir.

3.6. KONYA MANŞET (ANADOLU MANŞET) GAZETESİ

Sabri Altun tarafından önce küçük boy haftalık, 22 Ocak 1996 tarihli 42. sayıdan itibaren de günlük olarak çıkarılmıştır. Gazete, çeşitli dönemlerde, Erdoğan Nesimioğlu, Mehdi Demir, Zafer Varol, İbrahim İpbüker, Seyit Küçükbezirci, Yalçın Dikilitaş, Nimet Koyuncu, Ergün Şencan, Yadigar Güneş, Osman Kabalcı gibi isimlere yazı kadrosunda yer vermiştir.

"Halkımıza Söz Veriyoruz" başlıklı ve Konya Manşet imzasıyla yayınlanan başyazıda gazetenin çıkış amacı açıklanıyor:

"Günlük olarak yayın hayatına bugün başlayan gazetemiz Konya Manşet, ilkeli gazetecilik anlayışı ile siz Konya halkının sorunlarının takipçisi olacağına söz veriyor.

Konya Manşet, Konyamızın temel sorunları olan ve bugün artık kaçınılmaz hale gelen sivil havaalanı, Konya-Ankara hızlı tren hattı, Konya Ovası sulama projesi, Kültür Sarayı ve Doğalgaz hattı projesinin tamamlanması için elinden gelen gayreti gösterecek ve bu projelerin hayata geçirilmesi için kamuoyu oluşturacaktır.

Konya Manşet, bu temel sorunların çözüme kavuşturulması açısından da üzerine düşen görevi yerine getireceğine söz veriyoruz.

Öte yandan basın ile halk arasında ortaya çıkan güven bunalımını halkın yanında yer alarak çözmeye çalışacak olan Konya Manşet, kişilerin özel hayatlarını rencide edecek yayınlardan uzak kalacak, halkın manevi duygularına saygılı olacak ve insan hakları konusunda kesinlikle taviz vermeyecektir.

1960'dan Günümüze Konya'da Yerel Gazetecilik

Farklı bir gazetecilik anlayışı ile ortaya çıkan ve ilerleyen günler içinde de bunu kanıtlayacak olan gazeteniz Konya Manşet, din, dil, ırk ve renk farkı gözetmeksizin tüm halkıyla kucaklaşmayı kendisine bir ilke edinecektir.

Büyükönder Atatürk'ün belirttiği gibi Konya Manşet, halkın gözü ve kulağı olmaya söz veriyor."

Konya Manşet, 2 Aralık 1996 tarihinden itibaren *Anadolu Manşet* adını almıştır. Sabri Altun imzasıyla çıkan ve "Neden *Anadolu Manşet* gazetesi?" başlıklı yazıda şu görüşlere yer verilmiştir:

"Konya'nın dışındaki illere giden gazetemiz Konya Manşet, olmasının dezavantajları vardı. Biz önce Konya'da kalıp öylesine bir gazete olmaktan ziyade daha çok kente girmeyi ve en kısa zamanda da bölgesinde güçlü bir gazete oluşturmayı hedefliyorduk. Karaman'da bunu başaran gazetemizi Anadolu Manşet yaparak Akşaray'da da varlığımızı hissettirmek istedik ve bu amaçla yola koyulduk.

Manşet'in Konya'da beşinci bir yerel gazete olarak yayın hayatını sürdürmesinin de bir anlamı yoktu. Biz bunun bilincindeydik ve bizim amacımız önce Konya'da pişmek daha sonra ise İç Anadolu bölgesine yayılmaktı...

Anadolu Manşet'in bugünden itibaren tek bir amacı var. O da bölgesinde güvenilir, emin ve güçlü bir gazete olmak...

Gazetecilik ciddi bir iştir ve sabır ister. Biz sabrı ve ciddiyeti göstermek suretiyle yolumuza devam edeceğiz."

Körler için sesli de yayınlanan ve İbrahim Sur yönetimindeki gazetede bugün Altun, Sur, Mehdi Demir dışında fazlaca yazar yer almamaktadır.

3.7. KONYA'NIN SESİ GAZETESİ (ANADOLU'DA BUGÜN GAZETESİ)

Ahmet Çobanoğlu tarafından kurulup, 19 Mayıs 1976 tarihinde yayın hayatına atılmıştır. Yazı işleri müdürlüklerini ilk sayılarında sırasıyla Ömer Bulguroğlu, Feyyaz Caner, Ali Rıza Köse ve Sabit Horasan yaptığı gazetenin ilk sayılarında yazı kadrosunda yer alan isimlerden bazıları şunlardır: Mahmut Sural, Ömer Özlük, Selçuk Demirel, Seyit Küçükbezirci, F. Kemal Öğütçü, Orhan Berk, Erdoğan Bakkalbaşı, Mehmet Gündoğdu, Mehmet Şan ve Taner Turan.

Çıkış tarihindeki fiyatı 100 kuruş olan gazete büyük boy 4 sayfa olarak yayınlanmaya başlamış, 1 Haziran 1976'dan itibaren 6 sayfa olmuştur.

Gazete ilk sayısında "*Konya'nın Sesi'nin Bildirisi*" başlığıyla okurlarına amaçlarını duyurmuştur:

"Bu gazeteyi halkımıza adadık. Günlük bir gazete olarak en büyük amacımız şu: Halkımızın gözü olmak, halkımızın kulağı olmak, halkımızın dili olmak...

Hiçbir ard niyetin ve küçük hesabın esiri olmadan, halka hizmet düşüncesi ile giriştiğimiz bu işte, halkımız en büyük güç kaynağımız olacaktır.

Gazetemizin ilkeleri şunlardır:

-Türkiye'mizin kurtarıcısı ve kurucusu Atatürk'ün getirdiği çağdaş ilkeler doğrultusunda yayın yapacağız.

- Özgürlükçü demokrasinin ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın temel ilkeleri doğrultusunda yayın yapacağız.

-Düşünce özgürlüğünün, inanç özgürlüğünün ve insan haklarının savunucusu olanların yanında yerimizi alacağız.

-Toplumsal barışın ve toplumsal bütünlüğün sağlanması, yerleşmesi, devamlılığı amacımızdır.

-Haksızlığın her çeşidine karşı duracağız.

-Maddi sömürünün, manevi sömürünün, istismarcılığın her çeşidinin karşısında olacağız.

-Halkımıza maddi ve manevi baskı yapan; halkımıza eziyet eden her kuruluşun, her kişinin karşısında olacağız.

-Halkımızın birbirine düşman olması için çalışanlara karşı; halkımızın arasına düşmanlık tohumları ekemeye kalkışanlara karşı mücadele vereceğiz. Bu uğraşımız sırasında bizimle aynı fikirde olan herkesle güçbirliği edeceğiz.

-Yasalara uygun devlet yönetimine, dürüst devlet yöneticilerine yardımcı olacağız; yolsuzluklara karşı, partizanlığa karşı, yasa dışına çıkmış yönetime karşı bütün gücümüzle karşı çıkacağız.

-Ulusumuzu bölücü bareketlerin; kaba kuvvetin, her türlü zorbalığın; insanın ve insanlığın düşmanı her türlü karanlık girişimin yok olması için uğraşanların saflarında olacağız.

-Halkımızın yararına olan her çabayı destekleyeceğiz. Konya'nın ve Konyalının sorunlarına en geniş yeri vereceğiz.

-Atatürk ilkelerinden yana olan; özgürlükçü demokrasiden yana olan; insan haklarından yana olan; inanç ve düşünce özgürlüğünden yana olan; sömürsüz bir düzenden yana olan; zorbalığa, partizanlığa, bölücülüğe karşı olan herkese Konya'nın Sesi gazetesi açıktır.”

Gazete, 7 Nisan 1981'de Mehmet Emin Çorum tarafından satın alınmıştır. Bugünden sonra gazete sol bir düşünce gazetesi olmaktan çıkarak muhafazakar bir çizgiye dönmüştür.

Gazetenin, 6 Nisan 1981 tarihli “Gazetemizi Devrediyoruz” başlığına, 7 Nisan 1981 tarihli nüshada “Gazetenizi Devralıyoruz” üst başlığıyla bir çeşit cevap verilmiştir. Konya'nın Sesi gazetesi yeni kadrosu imzasıyla çıkan yeni yayın döneminin çizgisinde damlaların görülebileceği duyuruda, şu görüşler kaleme alınmıştır:

“Nihayet devraldık gazetemizi. Bugünden itibaren yeni sahibi ve yepyeni bir yazı kadrosuyla Konya halkının hizmetine girmiş bulunmaktadır. Bugüne kadar süregelen yayın hayatından daha başka ve daha bir hizmet kervanyıyla yüklü...”

Konyalı bundan böyle Konya'nın hakiki SESİ'ni duyacak ve el-ele, gönül-gönüle birlik-beraberlik içinde muhteşem mazimizden “Nur'un tamamlanacağı” mübarek istikbale doğru akıp gideceğiz.

... Yayın hayatımızda bir tek sermayemiz var! İhlas ve hizmet aşkı.. Ve de bir tek gayemiz var: Halk içinde Hakk ile beraber olmak...

Biz susmaya karar verdik. Ama hizmetlerimizi konuşacak...

Doğru için, Hak için, haklı için, iyi ve güzel için hep birlikte el-ele, gönül-gönüle va'dedilen istikbale doğru emin ve kararlı adımlarla ilerleyeceğiz. Allah yardımcımız olsun.”

7 Eylül 1981'de de Ali İhsan Vatankurtar tarafından satın alınan gazetenin ismi, 21 Eylül 1981 tarihinden itibaren Anadolu'da Bugün (AB, 1981:1) olarak değiştirilmiştir. Böylece gazetenin, Konya'nın Sesi adıyla sosyal demokrat bir

1960'dan Günümüze Konya'da Yerel Gazetecilik

çizgide başlayan yayın hayatı, içeriğinden sonra adıyla da değişerek tamamen son bulmuştur.

Bir müddet de sahipliğini Fazıl Cömert'in üstlendiği gazete, 23 Nisan 1983'den itibaren Özkaymak Grubundan DEPA Gazetecilik ve Matbaacılık'ın kontrolüne geçmiştir. Künyede, şirket adına gazetenin sahibi olarak ilk önce İhsan Kayseri (AB, 1983:5), sonra da Mevlüt Özkaymak (AB, 1985:5) gösterilmiştir. *Anadolu'da Bugün* 31 Aralık 1990 tarihinde yayın hayatına son vermiştir. Gazete de yazıları yayınlanan yazarlar arasında Orhan Samur, Saffet Yurtsever, Ali Rıza Taban, Osman Öztokmak gibi isimler sayılabilir.

Gazete uzun yıllar süren bir ayrılıktan sonra Mustafa Balkan'ın yönetiminde 18 Ağustos 2003 tarihinde *Konya'nın Sesi* adıyla yeniden yayın hayatına atıldı. Balkan dışında, gazetenin sayfalarında Abdullah Soyer, Ali Işık ve Mevlüt Ben isimlerine rastlarız. Gazetenin bu ikinci yayın hayatı da 2 ay 10 günlük bir süreçten sonra 27 Ekim 2003 günü son buldu.

3.8. ANADOLU GÜNLÜĞÜ GAZETESİ

İbrahim Sur tarafından 2 Şubat 1999 tarihinde yayınlanmaya başlamış, ekonomik nedenlerle aynı yıl içinde kapanmıştır.

3.9. MARATON GAZETESİ

Mustafa Güden tarafından 15 Mayıs 2000 tarihinde yayınlanmaya başlayan ve yaklaşık 3 ay süreyle yaşamını sürdüren ilk günlük yerel spor gazetesi.

8 sayfa olarak yayınlanan gazete 75 bin lira fiyatla okurlarıyla buluştu. Güden, ilk sayıda yer alan "Mikroskop" adlı köşesinde gazetenin altyapı çalışmalarını uzun bir süredir sürdürdüklerini vurguladığı Merhaba adlı yazısında amaçları konusunda şunları yazmaktadır:

"... Hem sporunun sesi olmak hem de bütün sporseverleri en hızlı ve doğru biçimde bilgilendirmek üzere yola çıktık.

Spor ağırlıklı gazete olmasına rağmen Maraton'da toplumu ilgilendiren siyasi, ekonomik ve sosyal gelişmeleri de bulabileceksiniz. Kısacası Maraton sizi gazete okumaya arka sayfadan başlama sıkıntısından kurtaracak. İlginizi çeken spor haberleri hakettiği önceliği alırken, günlük olayları da yeni gazeteniz Maraton'da bulacaksınız... "

Mustafa Güden'in dışında gazetede görülen yazarlar: Murat Dönmez, Ahmet Bozdam, Ahmet Küçükara, Seyit Mehmet Hallaç, Yaşar Toy, Mehmet Can, Hüseyin Fidan ve Hüseyin Rahmi Gündüz'dür.

3.10. KONYA GAZETESİ

İbrahim İpbüker tarafından 29 Nisan 2002 tarihinden itibaren çıkarılmaya başlanmıştır. 4 Kasım 2002 tarihinden itibaren yayınına sessiz bir biçimde son vermiştir. İbrahim İpbüker'in Onbirinci Köy adıyla markalaştırdığı yazılarının yanısıra, gazetede Zafer Samancı, Erol Togay, Şenol Demirbaş, Osman Kabcacı, Raif Yavuz, Erhan Dargeçit, Halit Güçbilmez gibi gazeteciler yer almıştır.

3.11. TÜRKİYE'DE VE KONYA'DA İLERİ GAZETESİ

Matbaacılık ve inşaat işleriyle meşgul olan Hacı Ahmet İlerigiden tarafından 16 Ağustos 2004 tarihinden itibaren haftanın 7 günü çıkarılmaya başlanan günlük gazetedir. Genel yayın yönetmenliğini Erol Sunat'ın, yazı işleri müdürlüğünü Yadigar Güneş'in yaptığı gazetede Hüseyin Ekinci ve Ferit Hepokur spor sayfasını hazırlamaktadır. Erol Sunat- Poyraz, Ali Akgül- Ayna, Kürşat Azılıoğlu- Yansıma, Mustafa Azılıoğlu-Divan, Gönül Mumcu İkiz-Dünden Yarına, Meriç Başoğlu- YÖN, Hüseyin Ögüt, Köşe Taşı, Gül Kalender- Satırarası, T. Orkun Ünler- Hukuk Muvazenesi, Yusuf Duru- Sözü'nün Özü, Hayati Bulut- Özümüz Ve Sözü'müz, Hüseyin Kılbaş- Tarihçi Gözüyle, Ümit Özdağ-STRATEJİK BAKIŞ adlı köşelerinden yazılarını kaleme alırken, gazete de ayrıca İslamoğlu mahlasıyla hazırlanan Gönül Penceresi, Erol Sunat tarafından hazırlanan Tarih Kazanı, Kültür Sanat ve Derin Boyut adlı sanat, tarih ve din içerikli sayfalar yer almaktadır. Haber merkezi Çetin Tufan, Kadir Karabacak ve Yakup Adibelli'den oluşmaktadır.

İlk gün sayısında Hacı Ahmet İlerigiden imzasıyla yayınlanan bölümde Atatürk'ün 20 Ekim 1925 tarihli aşağıdaki nutkunu verdikten sonra “*biş bu vatanın ve milletin gelişmesi ve kalkınması için sefasını değil cefasına talibiş*” şeklinde gazetenin amacını dile getirmiştir:

“Çok nurlu bir buşurun çok feyizli dimağların karşısında mesudum. Muallime Saadet Hanımın hitabesini çok derin hassasiyetle dinledim. Muallim ordusunun, nur ordusunun azim ve imanını ne kadar güzel ızbı buyurdular. Arkadaşlar! Yürütmekte olduğumuz teceddüt ve medeniyet yolunda sizlerden mürekekep bir nur ordusuna istinad ettikçe mutlaka muvaffak olacağız. Onun için birbirimize vereceğimiz işaret şudur: İleri daima ileri”

Ağırlıklı olarak yer verdiği, Seydişehir sayfasıyla elde ettiği ilçe abone ve satış rakamlarıyla, diğer gazetelerinde ilçelere yer vermesine öncü oldu diyebiliriz.

Gazete 13 Aralık 2004 Pazartesi günü yayınladığı sayısından sonra, son veriş gerekçelerini anlatmadan yayın hayatından ekonomik nedenlerden dolayı sessizce çekildi.

3.12. MEMLEKET GAZETESİ

13 Eylül 2004 tarihinde Harun Akgül tarafından yayınlanmaya başlayan günlük gazetedir. Genel yayın yönetmenliğini Adem Alemdar'ın yaptığı gazetede, İbrahim Hakkı Biçer yayın koordinatörü, Ahmet Aka yazı işleri müdürü, Hüseyin Avni Uğur spor müdürü olarak künyede yer almışlardır. 26 Ocak 2005 tarihli 112. Sayısından itibaren Harun Akgül ve Ahmet Şükrü Kılıç'ın ayrılmasından sonra gazetenin sahipliğini, genel yayın yönetmeni Adem Alemdar üstlenmiştir. Alemdar, bu durumu 7 Şubat 2005 tarihli köşesindeki yazısında, “*Okurlarımızın pek çoğunun farkına bile varmadığı bir değişiklik oldu geçtiğimiz günlerde Memleket'te. Bu değişiklik yayın politikamızda ya da prensiplerimizde değil künyemizde oldu... Memleket, 13 Eylül 2004 günü önüne koyduğu hedeften bir milim sapmamıştır...*” şeklinde duyurmuştur.

Yerel basın için değişik mizanpajıyla ilk bakışta dikkat çeken gazetede çok sayıda yazar yer almaktadır. Yazar sayısının çok oluşu nedeniyle, çoğu yazar

okurlarıyla haftada bir gün okurlarıyla buluşmaktadır. Çok yazar oluşunun bir diğer etkisi de yazarların gazete içindeki yerlerinin sürekli değişmesidir.

Sayfalarında rastlanan köşe yazarları arasında Adem Alemdar ("*Memleketi Kurtaran Adam*") müstear ismiyle kısa dedikodu diye nitelendirilecek yazılar yazmaktadır), Ahmet Aka, Ahmet Koyuncu, Ahmet Şükrü Kılıç (Gazeteden ayrılıncaya kadar makale ve dizi hikayelerin yanısıra, Doğan Hisar müstear ismiyle makalelerde yazmıştır), Ali Akgül, Ali Akpınar, Ali Osman Koçkuzu, Ali Sami Palaz, Bekir Biçer, Cuma Ali Koçak (Ereğli), Derviş Argun, Fahri Kubilay (Seydişehir Notları), Feyza Palaz, G. Zeynep Demir, Gülnihal Ümit, Harun Kızılay, Hasan Arslan, Hasan Hüseyin Uysal, İmren Pekşirin (müstear isim), İbrahim Demirci (Dilim Dilim), İbrahim Hakkı Biçer, Kamil Uğurlu, Kasım Yazıcı, M. Akif Kuruçay, M. Cemile Biçer (Seyirlik Yazılar), M. Faik Özdengül, M. Sami Aldur, Murat Güzel, Murat Kayacan, Mustafa Arıcı, Mustafa Balkan, Mustafa Durdu, Mustafa Yiğit, Ömer Yalçınova, Ramazan Altıntaş, Şakir Kapçı, Ufuk Karadavut, Uğur Ahmetoğlu, Yaşar Çalışkan, Zeki Oğuz, Hüseyin Avni Uğur, Selman Selim Akyüz, Muzaffer Tulukçu gibi çok sayıda ismi sayabiliriz. Gazete de Tahsildar Hacı Muhittin müstear adıyla "Tramvay Sohbetleri" köşesi de yer almaktadır. Ayrıca bir dönem Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü yapan ve spor kamuoyu tarafından yakından tanınan Kemal Mutlu, 1 Ekim 2004 tarihinden itibaren spor sayfasında yazılarına başlayacak denilmesine rağmen yazısına sadece 1 gün rastlanmaktadır.

Künyede yayın danışmanları olarak Ahmet Şükrü Kılıç (Başbakanlık basın müşavirliği görevine atandıktan bir müddet sonra Doğan Hisar olarak), Hakan Albayrak, Nurettin Özel ve Mustafa Güçlü'nün isimleri görülmektedir. Kılıç'ın ayrılmasından sonra Ali Sami Palaz yayın danışmanları arasına katılmıştır.

Gazetenin ilk sayısında yayınlanan "Konya için yürek yüreğe" üst ve "Memleket'in ilk günü bugün. Bugün, Konyalılara, Konya'da yaşayan herkese, bütün memlekete selam olsun" diyoruz alt başlığıyla yayınlanan yazıda amaçlar konusunda şu görüşler yer almıştır:

"... Biz Memleket gazetesi olarak, Konya'da hatta Anadolu'da yayınlanan her gazetenin çoğulcu bir medya ortamının sağlanmasına katkıda bulunması gibi bir işlevinin olması gerektiğine inanıyoruz. Barışçı, demokrasiyi vurgulayan, kültürel ve manevi değerleri önceleyen bir kimlik taşımak her yayın organının boynunun borcu olmalıdır. Sektörümüzün değerlerini de işbirliği ve dayanışmaya çağırıyoruz. El ele, yürek yüreğe verirsek, Konya medyasını yakın gelecekte, Anadolu'da zirveye taşımak zor olmayacaktır. Memleket, bu ideallerle doğdu. Doğumu her doğum gibi zor ama güzel oldu. Serpilip büyüdüğünde, sizlerin desteğiyle geldiği yeri görecektir, geçmişini unutmadan, değerlerini inkar etmeden yoluna devam edecektir. Memleket'in ilk günü bugün..."

Genel yayın yönetmenliğini üstlenen Adem Alemdar, gazeteyi yayınlama fikrini bir yıl önce kafalarında oluşturduklarını, bir ay önce de ismini *Memleket* olarak belirlediklerini açıkladığı "Seri uykusuz günlerin ardından..." başlıklı yazısında, gazetenin yayınlama aşamasına gelinceye kadar geçirdiği kuruluş aşamasını ve gazeteyi şöyle kaleme almıştır:

"... Memleket ülkemizde ve Konya'da bir süredir pek çok şeyin değiştiği ama basın sektörünün bir türlü değiş(e)mediği ya da değişime ayak diremediği bir zamanda, yenilikleri

içinde bulunduğu kulvara da yaymak maksadını da içinde taşıyan inanmış ciddi bir kadronun eseridir. Yazılarıyla sayfalarımıza renk katacak yazar kadromuzu okuduğumuzda, gazetecilikle ilgili iddiamızın yorula da desteklendiğine ikna olacaksınız.

... İki-üç arkadaşımızın dışında tüm ekip gazeteciliğe Memleket’le birlikte adım atmış oldu. Yazarlarımızın da tamamına yakını ilk defa Memleket’le yazacaklar. Sektörümüze yenilikler getireceğimizi söylemiştim yukarıda. Bu sözün ayaklarının yere sağlam bastığına vurgu yapmak adına ekibin ve yazar kadronun yeni olmasıyla kalmadık, yepyeni bir mişrapajla çıktık karşınıza. Anadolu’da hiçbir yerel gazetede olmayan yeni bir çizgi bu. Bir de belki başka söylemem gerekirdi, ‘Günlük yerli gazete’ dedik slogan olarak. Yerel, mahalli demek. Yerli ise mahalli manasının yanı sıra çok daha geniş bir mana içeriyor...”

Gazetenin yayın danışmanlarından Ahmet Şükrü Kılıç, “Kayıtsızlığa kayıt düşmeye başlıyoruz” başlıklı yazısında amaçları hakkında şu görüşlere yer vermiş:

“... Memleket gazetesinin bir endişe damarı olacaktır. Bu endişe damarı, en taze kanla bütün vücuda yayılacaktır. Konya’nın mirasyedi evlatlığına direnecek, hayırlı bir evlat olma yolunda umudunu Memleketle paylaşacaktır. Entelektüel birikimlerin, memleketi aktarımında sayfalarını memleketlisiyle paylaştığı gibi, memleketin girilmeyen sokaklarında, kömeslerde yaşayan ailelerin yaşamına da kayıt düşecektir. Utancımız da bizim, onurumuzda bizim olacaktır. Her kayıtsızlığın karşısına, kayıt düşmeye başlıyoruz.”

Gazete 14 Ocak 2005 Cuma gününden itibaren Vural Kaya’nın editörlüğünde çocuklara yönelik “Memleket’in Çocukları” adlı bir sayfa yayınlamaya başladı. Fıkra, şiir, resim ve bilgilendirici kısa yazıların yer aldığı sayfa haftalık olarak gazetenin 5. Sayfasında yer almaktadır.

Gazetede 15 Şubat 2005 tarihinden itibaren, daha fazla okuyucuya ulaşmak amacıyla, 2004 yılında İleri gazetesinin Seydişehir için hazırladığı sayfaya benzer bir şekilde Ereğli ilçesine yönelik “Memleket Ereğli” adlı bir sayfa yer almıştır. İlçelere yönelik sayfa hazırlama, diğer gazeteler tarafından da kullanılmaya başlamıştır (Yayına başladığı ilk yıllarda, içeriğinde Karaman ve Aksaray sayfalarına yer veren, Anadolu Manşet gazetesi bu geleneğin ilk habercisi olarak nitelendirilebilir).

Gazetenin künyesinde meydana gelen değişikliğin meydana getirdiği yankıya, gazete yönetimi, 27 Ocak 2005 tarihli nüshasında yer alan “Memleketi Kurtaran Adam” köşesinden “... Kimse bir iki isim değişikliğine bakıp yorum yapmaya kalkmasın. Memleketin kurtarılmaya ihtiyacı yok...” cümleleriyle cevap vermiştir (2005:2).

Gazetenin genel yayın koordinatörü İ. Hakkı Biçer (2005:2) yazısında Kılıç’ın internet sitesinde kendini hedef alan yazısına karşılık yazdığı cevabi yazıda şunları kaleme almıştır:

“... Bu gazetenin mimarının ‘hırsızlık’ suçlamasına kamuya açık bir yazıyla muhatap olması, sadece yayın koordinatörünü değil bütün fedakar çalışanları sarsar. Beklediğim yazıdaki terbiye sınırlarını aşan çirkinliği huzurlarımızda kendisine iade ediyorum. Bir manevi sermayedar olarak beni rahatsız eden yayın yönetmenimizin, Doğan Hisar ismini kullanan Ahmet Şükrü Kılıç’a cevap vermekte acele etmemiş olmasıdır. Oysa Memleket’in ağırlık merkezindeki herkes, bu çirkinliğe cevap verme ihtiyacını hissetmiştir. Sermayenin ucundan ne kadar tutmuş olursa olsun, sermayeli oluşu ona bu gazetede bahsi geçen tasarruf

haklarını veremezdi. İyi ki de vermedi. Kendisini bu gazetenin sahibi ve her şeyi olarak görebilen Doğan Hisar zihniyeti, egemenliğini kurumsallaştırabilseydi, bugün memleket Memleket gibi bir gazeteye sahip olamazdı ...”

3.13. ANADOLU'DA GÜNDEM GAZETESİ

“Yarının gündemini oluşturuyoruz” manşet altı yazısıyla 6 Eylül 2004 tarihinde yayın hayatına iddialı bir giriş yapan ekonomi ağırlıklı önceleri haftalık, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren günlük olarak yayınlanan gazetedir. Sahipliğini Abdullah Soyer'in yaptığı gazetenin yazı işleri müdürlüğünü haftalık iken Sabri Bağcı, günlük olduktan sonra Yadigar Güneş yapmaktadır. Abdullah Soyer, ilk sayıda yer alan, “Anadolu'da Gündem ve Yarının Gündemi” başlıklı yazısında, “.. Biz yayın formatımızı farklı kılıp belli bir süre o format üzerinde pişmeyi arzu ediyoruz, onun içindir ki gazetemiz haftalık ekonomi ve politika gazetesi olarak her Pazartesi tüm bayilerde ve abone ağıyla işletmelerinizde yada evlerinizde olacak. Anadolu'da Gündem, ekonomi ve politika ile ilgili yaşanan gelişmeleri takip edeceği gibi gündeme taşınması gereken olay ve sorunları objektif gazetecilik anlayışıyla araştırıp gündeme taşıyacak. Reel sektörün tüm haberlerine ve başarı öykülerine açık olacak...” şeklinde hedeflerine kısaca değinmektedir.

İkinci sayısında yer alan teşekkür ilanında Abdullah Soyer, “Konya merkezli, tüm Anadolu'yu kucaklayan ekonomi-politika gazeteciliği ile dünyanın dört bir yanına ürün ve hizmetlerini taşıyan Anadolu kaplanlarının sesi, soluğu olacak gazeteniz Anadolu Gündem'in ...” diyerek amaçlarını özetlemektedir.

Soyer, “Konya iş dünyası Anadolu'da Gündem'e büyük ilgi gösteriyor” başlıklı makalesinde, kurumsal felsefelerinde “okuyucu en iyide layıktır” ilkesinin olduğunu vurgulamaktadır.

Gazetede sayfalarında, Abdullah Soyer, Sabri Bağcı, İsmet Atalay, Hakan Aygün, Mehmet Ali Yıldız, Ramazan Küçükbatır, Ömer Sunar, A. Barış Yaman, İ. Caner Can, Mustafa Kocaoğlu, Engin Kaşdaş, spor sayfalarında, Şemsettin Beştav, Bertuğ Kaytaç, Fırat Başaran, Celalettin Yavuz'ın isimlerini görüyoruz.

Gazete ekonomi ağırlıklı bir gazete olmasına rağmen Kandil özel sayfası hazırlamış, 4-10 Ekim tarihli 5. Sayısında ise “Yapı ve Sanayi Eki” vermiştir.

1 Ocak 2005 tarihinden itibaren günlük olarak yayınlanmaya başlayan *Gündem*'in sayfalarında yine ekonomik ağırlıklı haberler ağırlıklı olarak yer almıştır. Günlük olduktan sonra künyede yazı işleri müdürü olarak Yadigar Güneş'in, Spor sorumlusu olarak Yusuf Alper isimlerini görüyoruz.

Basım tesislerine sahip olmayan gazete, günlük olduktan sonra 19 Mart 2005 tarihinde kapanmasına kadar İlerigiden Ofset Tesisleri'nde basılmıştır.

Kapanış kararı, yazı işleri tarafından, 19 Mart 2005 tarihli ve 82 sayılı nüshasında, “Kamuoyunu Bilgilendirme” üst başlığıyla birinci sayfadan okurlarına duyurulmuştur.

Teknik altyapı yetersizliği nedeniyle matbaa tesisleri kuruluncaya dek günlük yayıncılığa nokta koydukları bildirilen açıklamada, şu görüşlere yer verilmekte:

“Tekrar günlük yayın hayatına başlayana dek tabloid boy ekonomi dergiciliği ile sizlerle buluşacağız. Hiçbir kurumun ve görüşün desteğini almaksızın halk tabanlı objektif

habercilik anlayışımızla bugüne dek Konya ve Konyalıya hizmet verdik. Pek yakında aynı anlayış ve tarafsızlık ilkemizle sizlerle yeniden buluşacağız.”

4. GÜNLÜK OLARAK YAYINLANMAYAN GAZETELER

Bu bölümde günlük olarak yayınlanmayan, haftalık, aylık yada belli bir yayın periyodu olmadan yayınlanan gazeteler incelenecektir. Ayrıca kurumlar tarafından yayınlanan, kurumların faaliyetlerini duyurma amaçlı gazeteler de incelememiz dışında tutulmuştur.

4.1. SORGU GAZETESİ

Rıza Poçan tarafından 7 Eylül 1982 tarihinden itibaren 6 sayfa olarak yayınlanmaya başlanan, başyazı, makale ve haberlerinde keskin eleştirileri ile tanınan gazete. Başlığın yanında yer alan ambleminde, etrafı buğday başakları ile çevrelenmiş Mevlana'nın yeşil türbesi üstünde adalet terazisi ve altında yer alan “Eğriye Eğri Doğruya Doğru” yazısıyla gazetenin yayın politikasına işaret edilmektedir. Haftalık, tarafsız siyasi gazete olarak tanımlanmasına rağmen düzenli bir yayın periyodu yoktur. Çoğunluğu Poçan tarafından kaleme alınan başyazı, makale ve haberleri keskin eleştirileri ile tanınmıştır. 1994 yılına kadar 75 sayı yayımlanabilen gazete 16 Eylül 2004 tarihine kadar yayın hayatına ara vermiştir. 16 Eylül tarihinde yayınlanan 76. sayısıyla yeniden yayınlanmaya başlamıştır.

Rıza Poçan, liseyi bitirdikten sonra üstlendiği yazı işleri müdürlüğü görevi sonrası yazdığı 7 Aralık tarihli “Neden Yazı İşleri Müdürüyüm” başlıklı yazısında çıkış amaçlarını, “Tam 12 yıl önce, haklıları savunmak, haksızların üzerine gitmek, insan haklarını çiğneyen, devletin parasını çarçur eden, buldukları mevkiilerin şemsiyesi altında haksız menfaat temin eden kişilerin ipliğini pazara çıkarmak için yayın hayatına atıldı” diye açıklamaktadır (POÇAN, 1994:1).

7 Eylül 1982 yılından itibaren yayınlanmaya başlayan haftalık çıkma iddiasında olmasına rağmen düzenli olarak çıkarılamayan gazete. 22 yıllık geçmişinde 76 sayı yayımlanabilmiştir.

Uzun bir aradan sonra 16 Eylül 2004 tarihli 76. Sayısıyla yeniden okurlarıyla buluşan gazetede Rıza Poçan'ın “Başyazı” sı dışında köşe yazısı yoktur. Haftalık tarafsız, siyasi gazete alt başlığıyla çıkan gazetenin künyesinde sahibi ve Yazı İşleri Müdürü Veli Poçan, Genel yayın yönetmeni Rıza Poçan olarak gözükmektedir.

“*Sorgu Yeniden Yayında*” başlığıyla yayınlanan makalede, gazetenin yeni dönem amaçları konusunda şu görüşlere yer verilmiş:

”SORGU'nun ilk sayısı, bundan tam 22 yıl önce 7 Kasım 1982 yılında yayın hayatına girdi. SORGU'nun hayata doğduğu gün 82 Anayasa'sının referandumla onaylandığı gündür. Bu nedenle SORGU tarihsel boyutta ciddi ve kalıcı fikirler demeti içeren mesaj verme yükümlülüğünü taşımış ve bundan sonra da taşıyacak olan yayın organıdır.

SORGU, yayın hayatına aralıklarla da olsa 7 Aralık 1994 tarihine kadar, yayını en etkin bir biçimde yılmadan sürdürdü. Bu zaman içerisinde SORGU, hiçbir kesim tarafından asla hafifsenemeyecek düzeyde bir misyon yüklenerek, toplumsal somut ödev ve

1960'dan Günümüze Konya'da Yerel Gazetecilik

etkinliklerini yerine getirmek suretiyle, Konya Basınından oldukça farklı bir konumda ilk önem sırasına oturarak boy gösterdi.

SORGU, her alanda olduğu gibi, siyasi ve hukuki savaşım vererek yoluna devam etti ise de, tam da müesseseseleşmesi gereken bir ortamda, gerek ekonomik özgürlük çemberinin daralması, gerekse özgür ve özgün devinim kaynaklarının kurumaya yüz tutması; söz konusu olumsuzluklardan yararlanmak isteyenlerden 'buyruk' almamak üzere kenara çekildi. SORGU, hizmetler, makamların garantisinde değildir. Aksine, inançların mücadelesindedir. İnançlı ve kararlı bir insan hayatında, hiçbir koşul, hiçbir zaman bir engel değildir, ilkesini benimseyerek mücadelesini sürdürecektir.

SORGU, alanın bulunduğu yerde at, atın olduğu yerde alan bulunmazsa orada at yarışı yapılır mı? Hiç sorusuna; yanmakta olan değirmenin motorunu, dağın arka eteğinden deve helkesiyle su taşıyarak yanmaktan kurtarma aşamasına gelmiştir.

SORGU, koşular ne olursa olsun, tavşanı at arabası ile yakalamaya azimli ve karardır. Evet, aradan 10 yıl geçtikten sonra yeniden yayındayız. Peki, ne oldu da yeniden yayın hayatına girme ihtiyacı duyduk?...

... SORGU, TV'leri 'teleshokof', gazeteleri 'atış poligonu' olarak kullanmayı adet haline getirmiş 'tetikçi' yetiştirmeye azmetmiş, dolayısıyla, matbaa ibalelerinden tutumuz da, özelleştirmelere varana değin, şantaj ve tehdit unsuru oluşturarak devlete olan borçlarını 10 yıl erteleterek iktidarın fedailiğine soyunmuş, böylece mafya ile özdeşleşmiş 'hortumcu-kartel medya patronları'na karşı yeniden yayında.

SORGU, başkalarını taklit ederek yükselmeye çalışan yüce alçak cücelerden oluşan 'alınleri hırsızları'na karşı yeniden yayında....

... SORGU, alçak ve bölücü hainlerle, onlara çanak tutanlara ve Sevr'in hain rüzgarlarına karşı Türkiye Cumhuriyeti'nin tapusu olan Lozan anıtı gibi dikilmek için yeniden yayındadır.

SORGU, Sevr'in ve Wilson Prensipleri'nin preslenmesinden eğitilerek geçirilmiş bölücü ve satılmış köpekleri, kendi hiltalarında daraltarak presleme işlevselliğini yerine getirmek için yayındadır..."

Bu sayısından sonra gazete yine derin bir sessizliğe bürünmüştür.

4.2. BÜYÜK HAMLE GAZETESİ

Mustafa Güden tarafından 15 Ocak 1999 tarihinden itibaren *Derbent Hamle* gazetesi adıyla tabloid boyda yayınlanmaya başlayan gazetedir. 5. sayıdan itibaren *Büyük Hamle* adıyla aylık olarak çıkmıştır. 24 Ağustos 2004 tarihli 19. Sayısından itibaren de haftalık olarak yayınlanmıştır. Sayfalarında daha çok yerel ağırlıklı haberlerin yanında Mustafa Ünal ve Ahmt Bozdam (spor) gibi yazarların makaleleri yer almaktadır.

4.3. SÖZ GAZETESİ

Haşmet Öyken ile Ali Sakal tarafından 2 Temmuz 2002 tarihinden itibaren yayınlanmaya başlayan haftalık bir gazetedir. 18 sayı yayımlandıktan sonra yayımına son vermiştir.

4.4. BOZKIR'IN SESİ GAZETESİ

Ali Akgül tarafından 20 Eylül 2002 tarihinden itibaren 9 sayı yayınlanabilen haftalık gazete. İlk 7 sayısı normal, son iki sayısı ise tabloid boy olarak yayınlanmıştır. 6-12 arasında değişen sayfa sayısına sahip olan gazetenin ilk sayısının satış fiyatı 750 bin, diğerlerinin fiyatı 500 bin lira. Akgül'ün Bozkırlı oluşu nedeniyle ismi *Bozkır'ın Sesi* olmuştur.

Akgül ilk sayıda yer alan ve gazetenin yanlı yayın yapacağını baştan bilinmesini istediği makalesinde şu görüşlere yer vermiştir:

“Baştan bilinsin. Bozkır'ın Sesi yanlı yayın yapacak. Yönümüzü, yanlılığımızı sorarsanız, Bozkır'dan Bozkırlı'da yana olacağız. Bu gazetenin sayfalarında Bozkır, Ahırlı ve Yahbüyük ve ilçe adayı Akkise'nin menfaatlerini gündemde tutacağız. Okuyucularımıza ülke genelinden ve Konya'dan haberler taşıyacağız.”

Bozkır'ın Sesi'nin varlık gayesi ve temel hedefleri. Bozkır'ın Sesi'nin dayandığı temel güç... Bu satırların yazarının Bozkırlı olmasıdır. İçinizden biriyim, uzaktan değil Çat veya Çağlayan'danım... Bozkır'ın ve Bozkırlı'nın menfaatlerini gündemine alan hemşehrilerimizin vereceği güçle, destekle yaşayacağız. Yayın politikamızda Bozkır ve Bozkırlı'yı ön plana alacağız ... Bu gazete bir seçim gazetesi olmayacak. Her hafta Cuma günleri birlikte olacağız...”

Akgül, başyazıda dile getirdiği gibi gazetede yer alan yazı ve makalelerde daha çok Bozkır ilçesinin sorunlarına yer vermiştir. Ali Akgül, hem kendi adıyla hem de “*Serbest Köşe*” başlıklı köşesinde Yetiş Ali Çatlı müstear ismiyle köşe yazılarını yazmıştır. Yazı işleri müdürü olarak Duran Çölcü (“*Gözlem*” adlı köşesinde bir sayıda makalesi yayınlanmıştır), İstihbarat Şefi olarak Mehmet Demiray'ın adı verilmiştir. 9. sayısında kimlikte yeni isim olarak genel yayın yönetmeni Mustafa Koyuncu, haber müdürü Bedrettin Yalçın'ın isimleri göze çarpmaktadır. Altunan Tesislerinde basılan gazete, mali sorunlar nedeniyle yayınına 18 Mart 2003 tarihinde ara vermiştir.

4.5. 42 KONYA GAZETESİ

Osman Kabalcı tarafından 1 Mart 2005 tarihinden itibaren yayınlanmaya başlayan 15 günlük siyasi gazetedir. Tabloid boyda 8 sayfa olarak yayınlanan ve 50 YKR fiyatla satışa verilen gazetenin künyesinde sahibi ve genel yayın yönetmeni olarak Mehmet Kabalcı, yazı işleri müdürü olarak ta Osman Kabalcı gözükmektedir.

Osman Kabalcı, “*Bu yarışta bizde varız*” başlıklı yazısında, “*Bundan sonra ki hedefimiz yıllardır Konya'da faaliyet gösteren köklü gazeteler arasında yerimizi alabilmek. Bu hedef doğrultusunda çalışmalarımız artarak devam edecek. Şunu biliyorum ki, bu engelli yarışta önümüze bazı sorunlar çıkacak veya çıkartılmaya çalışılacaktır. Ama biz bu engelleri de bir bir aşp varlığımızı artırarak devam ettireceğiz... İlk etapta 15 günlük te olsa bundan böyle bu güzel yarışta biz de varız.*” şeklinde kendine iddialı bir hedef çizmektedir.

SONUÇ

Bugün yayın hayatına devam eden 7 günlük, 2 haftalık, 1 on beş günlük gazete ile Türkiye'de yerel/ bölgesel yayın ve dağıtım yapan gazeteler içinde

1960'dan Günümüze Konya'da Yerel Gazetecilik

Konya basını önemli bir yer tutmaktadır. Ayrıca, *Merhaba*, *Yeni Meram*, *Konya Postası*, *Hakimiyet*, *Anadolu Manşet*, *Memleket* ve *Anadolu'da Gündem* gazeteleri okurlarıyla sanal ortamda da buluşmaktadırlar.

Teknolojik imkan olarak gelişme gösteren Konya basınında 2005 yılında birinci hamur kağıda basılı sektör ve fuar eklerini görmektedir. *Anadolu'da Gündem* gazetesi 28 Şubat'ta ekonomi ağırlıklı "Kobi Line" eki verirken, *Merhaba* ve *Memleket* gazeteleri Mart ayı içinde fuar özel ekleri vermişlerdir

Yerel olarak Konya basınıının en büyük sorunu, tüm Türk basınında olduğu gibi okur sayısının azlığıdır. Henüz 10 bin rakamını aşan bir gazetenin olmayışı, büyük emekler sarf edilerek çıkarılan gazetelerin yaşama mücadelesi önünde en büyük engeldir. 50 yılı aşarak 60 yıla yaklaşan bir yayın hayatları olan *Yeni Konya* ve *Yeni Meram* gazetelerini bünyesinde bulunduran Konya basınıının 100 yıllık bir yaşam süresine ulaşabilmesi okur sayısının artmasına ve okurlarının gazetelerine sahip çıkmalarıyla mümkün olabilecektir. Okuyucu sayısının artması ile birlikte gazeteler basın ilan kurumunun ilanı alma yarışında gösterdikleri yayın politikasını değil zorunlu olarak gazeteci okuyucu ilişkisinde olacaklardır.

Okur sayısının azlığı ve yetersiz mali koşullar içinde varolma savaşı veren gazetelerin yaşama şanslarını azaltmaktadır. Sur'un *Anadolu Günlüğü*, İpbüker'in *Konya*, Öyken ve Sakal'ın *Söz* gazeteleriyle en son İlerigiden'in *Türkiye ve Konya'da İleri* ve Soyer'in *Anadolu'da Gündem* gazeteleri hep mali sorunlar nedeniyle basın dünyasındaki yaşamlarına birer yıllarını tamamlamadan son vermek zorunda kalmışlardır.

Bir diğer önemli sorun ise, eğitilmiş işgücü sorunudur. Gazetelerin önemli bir bölümünde insana yatırım en son düşünülen bir konudur. Yeterli tiraja sahip olunmamasıyla da bağlantılı olan bu durum yerel basın önünde duran en önemli sorunlardan biridir. Çalışan insandan gazetede yazı yazan kesime kadar her alanda görülen eğitimsiz başla başına bir sorun olarak basının karşısında durmaktadır. Onun için sürekli olarak gazete isimler değişmektedir.

Eğer Konya basını okurlarıyla bütünleşip yüksek tirajlara ulaşamaz ise içerik olarak zayıf, ilin ve bölgenin sorunlarına duyarsız, kamuoyu oluşturmada etkisiz, kamuoyunu bilgilendirme işlevini yerine getirmeyen ve en nihayetinde de kısa ömürlü birer yayın organı olmaktan kurtulamayacaktır.

KAYNAKÇA

AKGÜL, Ali 2002., Başyazı, *Bozkeir'in Sesi* gazetesi, 20 Eylül, Yıl: 1, Sayı: 1, s.1

ALEMDAR, Korkmaz 1981. *Türkiye'de Çağdaş Haberleşmenin Tarihsel Kökenleri*, A.İ.T.İ.A. Ankara.

ALEMDAR, Adem 2005 "Ne zamandır satranç oynamıyorsunuz?", *Memleket* Gazetesi 7 Şubat, Yıl: 1, Sayı: 122, sayfa: 2

ARABACI, Caner, 2002. Vilayet Matbaaları ve Konya Vilayet Matbaası, *Selçuk İletişim Dergisi*, C:2, S: 2, SÜ İletişim Fakültesi Yayınları, Konya.

ARABACI, Caner, KÜÇÜKBEZİRCİ Seyit 2000. "Konya Basın Tarihi Üstüne Seyit Küçükbezirici İle Söyleyişi" *Selçuk İletişim*, Cilt 1, Sayı 2, s.147-161.

- AYHAN Bünyamin 2005. *Olağanüstü Durumlarda Toplumsal Dayanışma ve Bütünleşmeye Basının Katkısı: Milli Mücadele Dönemi Türk Basını*, S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya.
- BALİ Rıfat N. 2002. *Tarz-ı Hayattan Life Style'a*, İletişim Yayınları, İstanbul.
- BİÇER, İbrahim Hakkı, “Biz bu memleketin ağırlık merkeziz”, *Memleket* gazetesi, 25 Ocak 2005, Yıl: 1, Sayı: 111, sayfa: 2
- BOZDAĞ, İsmet 1992. *Dünyada ve Türkiye’de Basın İstibdadı*, Emre Yayınları, İstanbul.
- DEMİR, Vedat 2004. “Medyada Otokontrol”, X. Yerel Medya Eğitim Seminerleri, 20-21 Şubat Kayseri, BYEGM, Ankara. 124-162.
- DEMİRSOY, Adem, 2003. Konya’da Basının Gelişmesi ve *Yeni Konya* Gazetesi, S.Ü. sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- FARAÇ, Mehmet 1999. “Türkiye’de Yerel Basın Hakkında Genel Bir Bilgi” *Türkiye’de Ve Almanya’da Yerel Gazetecilik*, Konrad Adenauer Vakfı Yayınları, Ankara.
- FIRAT 0. 1995. “Türkiye’de Yerel Basının Gelişmesi Üzerine Notlar” , *Kebikeç* sayı 2, s.161-163.
- GÜLDAĞ, Ahmet, 2003. “Müşahade”, Konya Basınından Nostaljiler ve Gördüklerim-1/11, *Merhaba* gazetesi, Konya.
- GÜZ, Nurettin 1991. *Türkiye’de Basın İktidar İlişkileri (1920-1927)*, Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Matbaası, Ankara.
- GÜZ, Nurettin 1993. *Serbest Cumhuriyet Fırkası Sonrası Basında Mubalefet ve 1931 Matbuat Kanunu*, G.Ü. İletişim Fakültesi Yayınları, Ankara.
- GÜZ, Nurettin 1995. *Tek Parti İdeolojisinin Yayın Organları Halkepleri Dergileri*, Bilge Yayın, Ankara.
- KABACALI, Alpay 1990. *Başlangıçtan Günümüze Basın Sansürü*, Gazeteciler Cemiyeti Yayını, İstanbul.
- KAYACAN, İsa 1996. *Basınının Anadolu Cephesi*, Ece Yayınları, Ankara.
- KOCABAŞOĞLU, Uygur, BİRİNCİ Ali 1995. “Osmanlı Vilayet Gazete Ve Matbaaları Üzerine Gözlemler” *Kebikeç*, Sayı 2, s.101-122.
- KOYUKAN, Bilge R. 1995. “Anadolu Basını Hakkında İstatistiki Gözlemler”, *Kebikeç*, Sayı 2, s.165-171.
- KÜÇÜKBEZİRCİ, Seyit, Konya’da Fikir ve Kültür Hareketleri, *Yeni İpek Yolu, Özel Sayı:II*, KTO Yayınları, Konya-1999.
- ÖNDER, Mehmet 1949. *Konya Matbuat Tarihi*, Ülkü Basımevi, Konya.
- SÖZEN, Edibe 2004. “Yerel Medya Ne Kadar Yerel”, X. Yerel Medya Eğitim Seminerleri, 20-21 Şubat Kayseri, BYEGM, Ankara. 107-112.
- ŞAPOLYO, Enver Behnan 1969. *Türk Gazetecilik Tarihi ve Yönüyle Basın*, Güven Matbaası, Ankara.
- TOKGÖZ, Oya 2001. “Türkiye’de Yerel Medyanın Yapısı ve Örgütlenişi” *İletişim*, Sayı 9, s. 5-41.
- ÜNAL Şinasi 1996. “Yerel Basının Sorunları” *Yeni Türkiye Medya Özel Sayısı*, Sayı 12, Cilt II, s.1068-1072.

1960'dan Günümüze Konya'da Yerel Gazetecilik

VARLIK, Bülent 1981. "1919-1938 Döneminde Konya'da Yayınlanan Dergiler", *A.I.T.İ.A*, Ankara.

VARLIK, Bülent 1999. "Osmanlı Dönemi Türkçe Yerel Basını Üzerine Bazı Gözlemler", *Osmanlı Basın Yaşamı Sempozyumu*, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, Ankara.

VURAL Ali Murat 1996. "Yerel Kamuoyunun Kitle İletişim Aracı Olarak Yerel Basın" *Yeni Türkiye Medya Özel Sayısı*, Sayı 12, Cilt II, s.1053-1067.

GAZETELER:

Anadolu Manşet

Anadolu'da Bugün

Büyük Hamle

Hakimiyet

Konya Manşet

Konya Postası

Konya'nın Sesi

Maraton

Memleket

Merhaba

Türkiye'de ve Konya'da İleri

Türkiye'de Yarın

Yeni Gazete

Yeni Konya

Yeni Meram